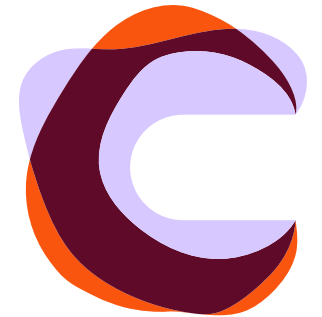


# **NEDERLANDS KANKER COLLECTIEF**

## **ACTIEPLAN ROOKGEDRAG**

Doel - In 2032 is het aantal rokers gedaald tot 5% van de volwassenen en 0% van de jongeren en zwangere vrouwen

DOOR: VERSNELLINGSTEAMROOKGEDRAG



**Nederlands  
Kanker  
Collectief**

# 00.

## Inhoudsopgave



### Actieplan rookgedrag

01.	Wat willen we veranderen?	3
02.	Activiteiten 2024	4
03.	Probleem en oorzaken	5
04.	Canvassen	6
05.	Uitwerking activiteiten	8
06.	Wie heeft meegewerkt?	10
07.	Achterliggende keuzes	11

# 01.

## ROOK GEDRAG

# Wat willen we veranderen?

In 2032 is het aantal rokers gedaald tot 5% van de volwassenen en 0% van de jongeren en zwangere vrouwen

Tabak draagt bij aan het ontstaan van 12 soorten kanker, zoals keel-, blaas- en alvleesklierkanker

Jaarlijks krijgen 19.095 Nederlanders kanker door roken

81% van de sterfte aan longkanker kan worden toegeschreven aan roken

Roken is schadelijk voor de gezondheid en nicotine heeft een sterk verslavende werking (mentaal en fysiek). De ingrediënten in het product zijn zo vernietigend dat het niet legaal verkocht zou mogen worden als het nu op de markt werd gebracht.

Er is maatschappelijk draagvlak voor een flinke daling van het aantal rokers. We zijn op weg naar een rookvrije generatie, dankzij het Nationaal Preventieakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Ook dankzij de inzet van meerdere organisaties zoals gezondheidsfondsen, kennisinstellingen en artsenverenigingen. En dankzij maatregelen zoals het verminderen van de verkooppunten en de accijnsverhoging. Hierdoor zien we veranderingen, maar er is meer nodig.

Roken is binnen bepaalde groepen nog steeds de norm. Ook wordt roken op te veel plekken nog geaccepteerd.

Daarnaast dragen de door roken veroorzaakte ziektes bij aan het vastlopen van de zorg.

Politieke en economische belangen zorgen voor vertraging in het nemen van maatregelen. Roken is voortdurend een onderwerp van verdragende politieke discussies. Bij iedere kabinetwissel wordt de discussie over roken opnieuw gevoerd. De inzet op een Rookvrije Generatie is afhankelijk van de bereidheid van het kabinet om hierin te investeren.

Daarom willen we niet-roken apolitek maken. Schade voor het individu, de zorg en de maatschappij moet te allen tijde voorkomen worden en kan geen politiek onderwerp zijn. Niet-roken moet de maatschappelijke sociale norm zijn en de inzet hierop een basisvoorziening. Het gaat hierbij om de inzet op voorkomen dat mensen starten met roken en hulp voor rokers die in het verleden verslaafd zijn gemaakt.

# 02.

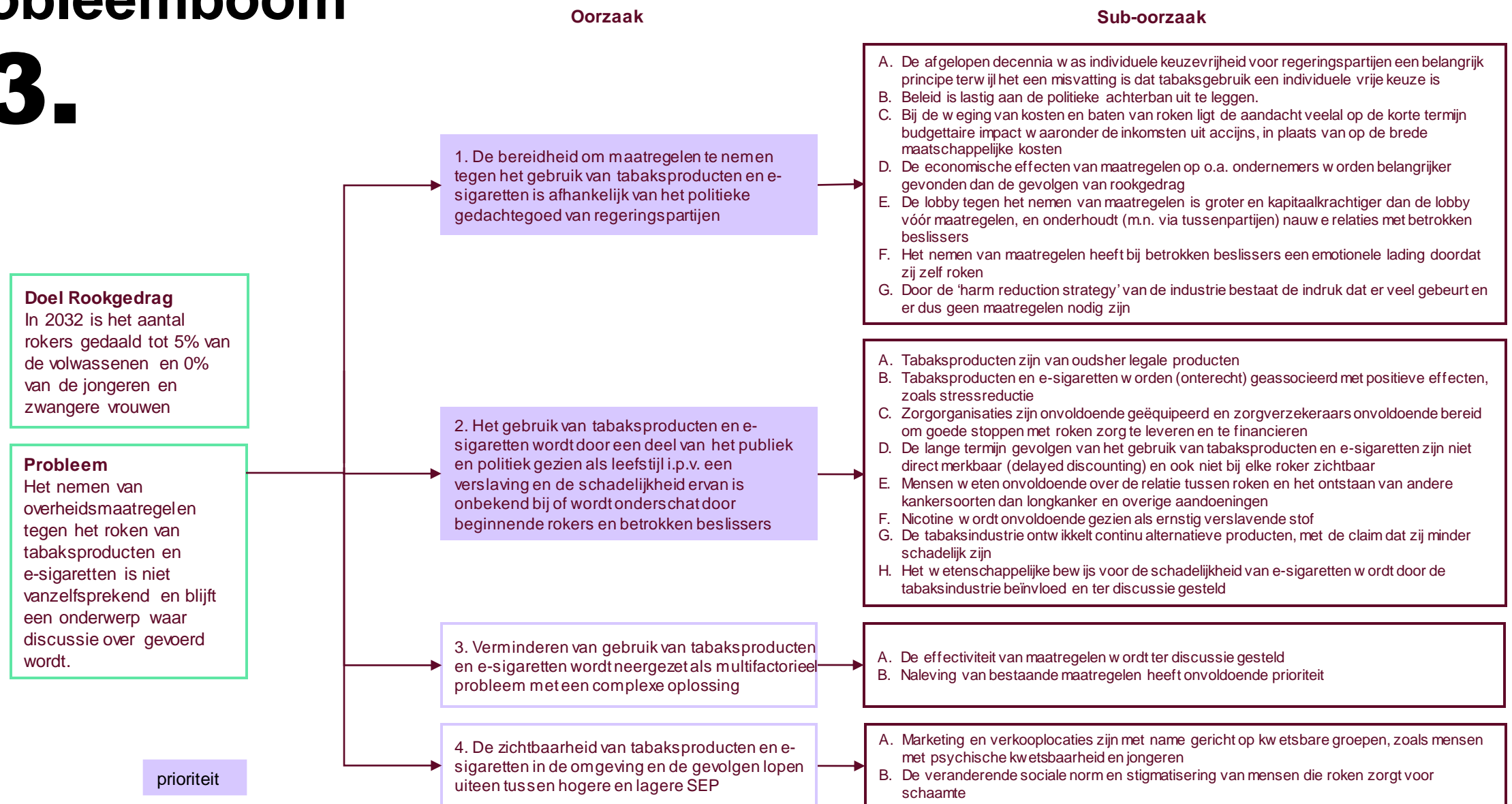
## Activiteiten 2024

<b>Activiteiten</b> <i>Wat we gaan doen in 2024</i>	<b>Subdoel</b> <i>Waaraan dit bijdraagt</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Initiëren van een langdurend en overtuigend communicatieoffensief c.q. vormen van een aansprekend en gezaghebbend podium door NKC partners (deze activiteit sluit aan bij meerdere punten op canvas 2)</li><li>• Formuleren van een boodschap rondom roken &amp; kanker die de urgentie tot het nemen van maatregelen tegen roken benadrukt en bestaande misvattingen ontkracht. Deze boodschap is gericht op publiek en politiek, sluit aan bij alle politieke stromingen en vergroot het draagvlak voor het nemen van maatregelen tegen roken.</li><li>• De overheid stimuleren om een opdracht te geven aan andere organisaties voor grootschalige, effectieve campagnes, gericht op kanker</li></ul>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Er is grotere <b>bereidheid om maatregelen</b> te nemen tegen roken, ongeacht het politieke gedachtegoed van partijen  en</li><li>2. Roken wordt door politiek, publiek en media gezien als een <b>verslaving</b> en men weet hoe <b>schadelijk</b> tabaksproducten en e-sigaretten zijn</li></ol>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Initiëren van wet- of regelgeving die het onmogelijk maakt voor de tabaksindustrie om beleid te beïnvloeden (deze activiteit sluit aan bij meerdere punten op canvas 1)</li></ul>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Er is grotere <b>bereidheid om maatregelen</b> te nemen tegen roken, ongeacht het politieke gedachtegoed van partijen</li></ol>

WAT WE  
GAAN DOEN  
IN 2024

# Probleemboom



## 03.





# 04.

## Canvas 1 – Grotere bereidheid tot maatregelen

prioriteit

<b>Probleem</b> <i>Wat we willen veranderen</i>	<b>Activiteiten</b> <i>Wat we willen doen</i>	<b>Output</b> <i>Wat het directe resultaat is als gevolg van de activiteit</i>	<b>Outcome</b> <i>Wat het effect van het directe resultaat is op de doelgroep</i>	<b>Impact</b> <i>Welke impact we hebben</i>
<p><b>Oorzaak 1</b> De bereidheid om maatregelen te nemen tegen het gebruik van tabaksproducten en e-sigaretten is afhankelijk van het politieke gedachtegoed van regeringspartijen</p> <p><b>Sub-oorzaken</b></p> <p>A. De afgelopen decennia was individuele keuzevrijheid voor regeringspartijen een belangrijk principe terwijl de misvatting bestaat dat tabaksgebruik een individuele vrije keuze is</p> <p>B. Beleid is lastig aan de politieke achterban uit te leggen</p> <p>C. Bij de weging van kosten en baten van roken ligt de aandacht veelal op de korte termijn budgettaire impact waaronder de inkomsten uit accijns, in plaats van op de brede maatschappelijke kosten</p> <p>D. De economische effecten van maatregelen op o.a. ondernemers worden belangrijker gevonden dan de gevolgen van rookgedrag</p> <p>E. De lobby tegen het nemen van maatregelen is groter en kapitaalkrachtiger dan de lobby vóór maatregelen, en onderhoudt (m.n. via tussenpartijen) nauwe relaties met betrokken beslissers</p> <p>F. Het nemen van maatregelen heeft bij betrokken beslissers een emotionele lading doordat zij zelf roken.</p> <p>G. Door de 'harm reduction strategy' van de industrie bestaat de indruk dat er veel gebeurt en er dus geen maatregelen nodig zijn</p>	<p><b>Onderzoek, innovatie &amp; implementatie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Uitvoeren opinieonderzoek bij achterban politieke partijen over standpunt t.a.v. roken</li> </ul> <p><b>Informatievoorziening &amp; Communicatie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ontwikkelen en verspreiden van makkelijk leesbare informatieproducten/factsheets voor (lokale) beleidsmakers</li> <li>Contact leggen met pers/journalistiek vanuit frame 'roken en kanker' (extra aandacht voor sterfte door roken i.p.v. incidentie van kanker, en voor alle soorten kanker gerelateerd aan roken en niet beperkt tot longkanker)</li> <li>Afspraken maken met anti-rookpartijen over gebruik van hetzelfde frame in communicatie-uitingen; bijvoorbeeld het kindframe, zou je willen dat je eigen kinderen roken? En de rol van vaperen hierbij.</li> <li>Formuleren van een boodschap rondom roken &amp; kanker die de urgentie tot het nemen van maatregelen tegen roken benadrukt en bestaande misvattingen (zie sub-oorzaken A/C/D/G) ontkracht. Deze boodschap is gericht op publiek en politiek, sluit aan bij alle politieke stromingen en vergroot het draagvlak voor het nemen van maatregelen tegen roken.</li> <li>Opzetten campagne en voorlichting gericht op de sociale omgeving van rokers; hoe kunnen zij steunen in niet roken en/of stoppen met roken</li> </ul> <p><b>Beleid</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Initiëren van wet- of regelgeving die het onmogelijk maakt voor de tabaksindustrie om beleid te beïnvloeden, bijv. door: <ul style="list-style-type: none"> <li>Organiseren van een lobby register zodat er volledige transparantie ontstaat over de tabakslobby</li> <li>In kaart brengen en communiceren van relaties, beïnvloeding en financiering tussen tabakslobby en politieke partijen</li> </ul> </li> <li>Lobbyen voor de Rookvrije Generatie in een Wet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kennis over opinie achterban politieke partijen i.r.t. standpunt van de partij</li> <li>Makkelijk leesbare informatieproducten</li> <li>Consistent gebruik van het frame 'roken en kanker' richting de pers</li> <li>Gebruik van een consistent frame in communicatie-uitingen</li> <li>Verhaal richting de politiek en het publiek waaruit de urgentie tot het nemen van maatregelen blijkt, ongeacht de politieke voorkeur</li> <li>Campagne over hoe je iemand in je omgeving steunt met stoppen</li> <li>De tabaksindustrie heeft geen invloed op beleid</li> <li>Een lobby/transparantie register en daarmee duidelijkheid over banden tabaksindustrie met politiek</li> <li>Ontkrachting van de argumentatie van de tabaksindustrie over het gehele politieke spectrum</li> <li>Stappen gemaakt richting Rookvrije Generatie in een Wet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Politiek en media weten waar de juiste informatie over roken te vinden is</li> <li>Politiek en media nemen frames van anti-rook partijen over</li> <li>Politiek en media verstrekken informatie aan het publiek en aan rokers in het bijzonder die hen stimuleert niet te roken</li> <li>Politiek en beleidsmakers beoordelen objectief de schadelijkheid van roken.</li> <li>Politiek en beleidsmakers voeren effectief beleid dat roken optimaal ontmoedigt en de beschikbaarheid van alternatieve producten tegengaat</li> <li>Politieke partijen willen niet geassocieerd worden met of gefinancierd worden door tabaksindustrie</li> </ul>	<p><b>Subdoel 1</b> Er is grotere bereidheid om maatregelen te nemen tegen roken, ongeacht het politieke gedachtegoed van partijen</p> <p style="text-align: center;"></p> <p><b>Doel</b> In 2032 is het aantal rokers gedaald tot 5% van de volwassenen en 0% van de jongeren en zwangere vrouwen</p> <p style="text-align: center;"></p> <p><b>Missie collectief</b> De impact van kanker op de samenleving verminderen</p>

<b>Probleem</b> <i>Wat we willen veranderen</i>	<b>Activiteiten</b> <i>Wat we willen doen</i>	<b>Output</b> <i>Wat het directe resultaat is als gevolg van de activiteit</i>	<b>Outcome</b> <i>Wat het effect van het directe resultaat is op de doelgroep</i>	<b>Impact</b> <i>Welke impact we hebben</i>
<p><b>Oorzaak 2</b></p> <p>Het gebruik van tabaksproducten en e-sigaretten w ordt door een deel van het publiek en politiek gezien als leefstijl i.p.v. een verslaving en de schadelijkheid ervan is onbekend bij of w ordt onderschat door beginnende rokers en betrokken beslissers</p> <p><b>Sub-oorzaken</b></p> <p>A. Tabaksproducten zijn van oudsher legale producten</p> <p>B. Tabaksproducten en e-sigaretten w orden (onterecht) geassocieerd met positieve effecten, zoals stressreductie</p> <p>C. Zorgorganisaties zijn onvoldoende geëquipeerd en zorgverzekeraars onvoldoende bereid om goede stoppen met roken zorg te leveren en te financieren</p> <p>D. De lange termijn gevolgen van het gebruik van tabaksproducten en e-sigaretten zijn niet direct merkbaar (delayed discounting) en ook niet bij elke roker zichtbaar</p> <p>E. Mensen w eten onvoldoende over de relatie tussen roken en het ontstaan van andere kankersoorten dan longkanker en overige aandoeningen</p> <p>F. Nicotine w ordt onvoldoende gezien als ernstig verslavende stof</p> <p>G. De tabaksindustrie ontw ikkelt continu alternatieve producten, met de claim dat zij minder schadelijk zijn</p> <p>H. Het w etenschappelijke bew ijs voor de schadelijkheid van e-sigaretten w ordt door de tabaksindustrie beïnvloed en ter discussie gesteld</p>	<p><b>Organisatie van zorg en ondersteuning</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Anders inrichten van Stoppen-met-roken zorg (SMR), zodat het aansluit bij verschillende behoeften en doelgroepen</li> <li>Anders financieren van SMR, zodat er meerdere programma's per jaar vergoed w orden</li> <li>Inzichtelijk maken van financieringsstructuur en –mogelijkheden voor stoppen-met-roken-zorg voor WLZ-cliënten (Wet Langdurige Zorg)</li> <li>Opstellen en handhaven op kw aliteitsindicatoren voor goede stoppen-met-roken-zorg t.b.v. aantonen effectiviteit</li> <li>Implementeren van nieuwe tabaksrichtlijn: van iedereen die een ziekenhuis binnenkomt van 12-80 jaar is bekend of diegene rookt, incl. doorverwijzing naar SMR</li> </ul> <p><b>Onderzoek, innovatie &amp; implementatie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Onderzoek doen naar de lange termijn gevolgen van e-sigaretten, waaronder schadelijkheid in het algemeen en de mogelijke relatie met kanker</li> <li>Onderzoek doen naar hoe je jongeren kunt interesseren in stoppen met roken/e-sigaretten als ze het niet als schadelijk zien</li> <li>Aantonen w at de w inst in toekomstige incidentie van kanker is als de gestelde doelen w orden behaald</li> </ul> <p><b>Onderwijs</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Voorlichting geven over verslaving en nicotine aan oudere jongeren, artsen (in-opleiding)</li> <li>Onderzoeken hoe het onderwijs voorzien kan w orden in de juiste informatie (incl. aw areness over effecten van rookgedrag w aaronder e-sigaretten)</li> </ul> <p><b>Informatievoorziening &amp; Communicatie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Initiëren van een langdurend en overtuigend communicatieoffensief c.q. vormen van een aansprekend en gezaghebbend podium door NKC partners, waarvan onderdelen kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> <li>Informatiemateriaal ontw ikkelen/verspreiden o.b.v. studies, dat duidelijk maakt dat positieve effecten van tabaksproducten niet bestaan</li> <li>Zichtbaar maken van tactieken tabaksindustrie in het verslaafd maken van jongeren d.m.v. e-sigaret</li> <li>Opzetten campagne en voorlichting voor algemeen publiek/ jeugdigen over e-sigaretten en verlaagde drempel naar roken</li> <li>Grootschalige "heart-hitting" campagnes over verslaving, de rol van nicotine en de gevolgen van tabaksgebruik</li> <li>Campagne over schadelijkheid e-sigaretten en risico op overstappen op conventionele sigaret gericht op jongeren en op ouders van jongeren</li> <li>Hierbij extra aandacht voor kw etsbare doelgroepen, met inzet van sleutelfiguren/ervaringsdeskundigen</li> </ul> </li> </ul> <p><b>Beleid</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De overheid stimuleren om een opdracht te geven aan andere organisaties voor grootschalige effectieve campagnes, gericht op kanker</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>SMR sluit aan bij verschillende behoeften en doelgroepen</li> <li>Er w orden meerdere SMR programma's per jaar vergoed</li> <li>Het is duidelijk hoe WLZ-cliënten vergoeding voor SMR kunnen ontvangen</li> <li>Effectiviteit en kw aliteit van SMR is in beeld en niet-effectieve programma's w orden niet vergoed</li> <li>Meer kennis over de lange termijn gevolgen van e-sigaretten</li> <li>Meer kennis over percepties van jongeren t.a.v. roken en e-sigaretten</li> <li>Effectiviteit van huidige preventieve maatregelen op kankerincidentie in de toekomst is bekend</li> <li>Oudere jongeren en artsen (i.o.) hebben meer kennis over verslaving en nicotine</li> <li>Kinderen krijgen via het onderwijs van jongs af aan kennis over de gevaren en schadelijkheid van roken en e-sigaretten</li> <li>Politiek, publiek en media kent en gelooft de feiten over roken</li> <li>Mensen krijgen meer kennis van feiten en fabels over tabak</li> <li>Denormalisatie tabaksindustrie</li> <li>Campagne over e-sigaretten</li> <li>Beleidsmakers en algemeen publiek hebben meer kennis over verslaving, en het inzicht dat roken geen vrije keuze is</li> <li>Jongeren (en ouders) hebben meer kennis over de gevaren van e-sigaretten</li> <li>Via sleutelfiguren/ ervaringsdeskundigen w orden ook kw etsbare doelgroepen bereikt</li> <li>Effectieve publiekscampagnes gefinancierd door de overheid</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Meer mensen die roken ontvangen passende SMR en de kans dat het lukt om definitief te stoppen neemt toe</li> <li>Politiek, publiek en media w eten dat alternatieve nicotineproducten geen gezond alternatief zijn voor sigaretten</li> <li>Meer jongeren overw egen om te stoppen met (e-) sigaretten</li> <li>Rokers w orden ontmoedigd door antirookbeleid, gebaseerd op cijfers</li> <li>Mensen zijn zich van jongs af aan bewust van de feiten en fabels over schadelijkheid van tabak en de mate van verslaving van nicotine en passen daar hun gedrag op aan</li> <li>De tabaksindustrie kan geen invloed uitoefenen op rokers en niet-rokers</li> <li>Politiek, publiek en media onderschrijven het belang van (constante aandacht voor) maatregelen, w at de w eg vrijmaakt voor het nemen van meer maatregelen</li> <li>Jongeren en kw etsbare doelgroepen beginnen niet met het gebruik van (e-) sigaretten</li> </ul>	<p><b>Subdoel 2</b></p> <p>Roken w ordt door politiek, publiek en media gezien als een verslaving en men w eet hoe schadelijk tabaksproducten en -sigaretten zijn</p> <p style="text-align: center;"></p> <p><b>Doel</b></p> <p>In 2032 is het aantal rokers gedaald tot 5% van de volw assenen en 0% van de jongeren en zw angere vrouwen</p> <p style="text-align: center;"></p> <p><b>Missie collectief</b></p> <p>De impact van kanker op de samenleving verminderen</p>

# 05.

**SMART**  
**SPECIFIEK**  
**MEETBAAR**  
**ACCEPTABEL**  
**REALISTISCH**  
**TIJDSGEBONDEN**

## Activiteit 1 - Initiëren van een langdurend en overtuigend communicatieoffensief rondom het frame ‘roken en kanker’

Draagt bij aan subdoel 1: Grotere bereidheid tot maatregelen en subdoel 2: Kennis over verslaving en schadelijkheid

### Wat gaan we doen?

1. Bepalen hoe te komen tot een strategisch communicatieplan:
  - Wie kan ‘in kind’ (zoals FTE) of in cash bijdragen? - **Q2**
- 2A. Verzamelen van cijfers t.b.v. communicatieoffensief: - **Q2**
  - I. Trimbos cijfers over aantal rokers, vapers, etc.
  - II. Gezondheidsmonitors door Trimbos en GGD-GHOR
  - III. Rapport KWF-TNO (relatie tussen roken en kanker)
  - IV. Doodsoorzaak statistieken van RIVM
  - V. Cijfers over chronisch zieken a.g.v. roken van RIVM (verwacht najaar 2024)
  - VI. IKNL-cijfers over impact reductie rokers & toekomstige incidentie (verwachte lancering: Stoptober 2024 – **Q4**)
- 2B. Opstellen strategisch communicatieplan: - **Q4**
  - I. Ev. inhuren communicatiebureau
  - II. Betrekken patiëntenstem
  - III. Bepalen inhoud van boodschap/statement, doelgroep, gewenst effect, werkwijze uitvoering, relatie met andere ziekten als gevolg van roken, etc.
  - IV. Opstellen van advies/richtlijnen voor organisaties die deel uitmaken van het Nederlands Kanker Collectief hoe deze communicatiestrategie in te zetten richting publiek, advisering aan gemeenten, etc.
  - V. Stakeholderactivatie, waaronder de overheid

### Welke andere initiatieven lopen er op dit onderwerp?

N.v.t.

### Wie doet het?

1. Alle leden versnellingsteam
- 2A. Cijfers:
  - I. Trimbos
  - II. Trimbos, GGD-GHOR
  - III. KWF
  - IV. Trimbos
  - V. GVRV
  - VI. IKNL
- 2B. Volgt uit stap 1

### Wat is het beoogde resultaat?

1. Taakverdeling om te komen tot strategisch communicatieplan
- 2A. Cijfers om communicatieoffensief te ondersteunen
- 2B. Strategisch communicatieplan incl. advies/richtlijn voor inzetten van dit communicatieoffensief voor partijen binnen en ev. buiten het collectief

### Wie moeten we betrekken?

- Partijen uit het collectief die zich nog niet zo uitspreken (zoals vertegenwoordiger NVMO (Nederlandse Vereniging voor Medische Oncologie)
- Pharos en patiëntenorganisaties als het gaat om specifieke doelgroepen
- Longkanker Nederland
- NVALT
- Alle deelnemers van het NKC
- V&VN (specifiek oncologieverpleegkundigen)



# 05.

SMART  
SPECIFIEK  
MEETBAAR  
ACCEPTABEL  
REALISTISCH  
TIJDSGEBONDEN

## Activiteit 2 Initiëren van wet- of regelgeving die het onmogelijk maakt voor de tabaksindustrie om beleid te beïnvloeden

Draagt bij aan subdoel 1: Grotere bereidheid tot maatregelen

### Wat gaan we doen?

1. Analyseren van bestaande objectieve literatuur rond de impact van lobby en transparantie – **Q2 2024**
2. In kaart brengen van overige kanalen waardoor de tabaksindustrie invloed uitoefent op de politiek en verkennen wat de mate van transparantie hierover is – **Q2 2024**
3. Toetsen bij enkele wetenschappers in hoeverre recente ontwikkelingen rond transparantie botsen met bestaande definities van lobby – **Q2 2024**
4. Organiseren dat de Tweede Kamer advies gaat aanvragen bij de WHO over de reikwijdte van FCTC5.3 – **Q4 2024** (hangt af van kabinetsformatie)
5. Verkennen van mogelijke wettelijke maatregelen – **Q4 2024 / Q1 2025**
6. In kaart brengen van potentiële medestanders met een stakeholdersoverzicht en -analyse – **Q4 2024 / Q1 2025**
- 7A. Contact zoeken met potentiële medestanders ten behoeve van draagvlak, zoals WWS – **Q4 2024 / Q1 2025**
- 7B. Contact zoeken met individuen binnen groepen die mogelijk weerstand bieden en deze individuen ondersteunen en informeren – **Q4 2024 / Q1 2025**

### Wie doet het?

1. Marielle van Oort
2. Rookpreventie Jeugd
3. Marielle van Oort
4. GVRV, Rookpreventie Jeugd
5. GVRV, Rookpreventie Jeugd
6. Marielle van Oort, GVRV, Rookpreventie Jeugd
- 7A. Marielle van Oort, GVRV, Rookpreventie Jeugd
- 7B. Marielle van Oort, GVRV, Rookpreventie Jeugd

### Wat is het beoogde resultaat?

1. Analyse van literatuur over lobby en transparantie
2. Inzicht in kanalen van invloed door tabaksindustrie
3. Objectieve toetsing van deze analyse aan de praktijk door experts
4. Adviesaanvraag bij WHO over handhaving FCTC5
5. Inzicht in mogelijke wetgeving die transparantie ondersteunt en hoe deze realiteit kan worden
6. Stakeholdersoverzicht en -analyse met potentiële medestanders
- 7A. Contact met potentiële medestanders
- 7B. Contact met individuen binnen groepen die mogelijk weerstand bieden, en de mogelijkheid om hen te overtuigen

### Welke andere initiatieven lopen er op dit onderwerp?

- Rechtszaak 'Sjoemelsigaret' bij Europese Hof
- Mogelijk verbod op sigaretfilters i.r.t. terugdringen microplastics

### Wie moeten we betrekken?

- Bij 3:** Relevante wetenschappers (o.a. bestuurskunde, rechten, politicologie)
- Bij 5:** Lobbyisten uit collectief betrekken met bijv. een online onderzoek, wetgevingsjuristen / Raad voor Openbaar Bestuur (denkkracht op het gebied van de responsieve overheid) / The Good Lobby
- Bij 6:** Kamerleden Dassen en Omtzigt / Kamervoorzitter / Nieuwspoor / BVPA / VNO-NCW / bancaire sector / unusual suspects / Consumentenbond / BOVAG / WWS, etc. (volgt uit stakeholdersoverzicht)

# 06.

## Wie heeft meegewerkt?

- Dewi Segaar                      Gezondheidsfondsen voor Rookvrij
- Selinde Rouwenhorst            GGD-GHOR
- Dennis van Driel                 Hartstichting
- Vera Atema                        IKNL
- Karin van Gorp                    KWF
- Manon Waning                    Longfonds
- Wanda de Kanter                 Rookpreventie Jeugd
- Esther Croes                      Trimbos
- Marielle van Oort

### **Begeleiding door:**

- Marjolein Geurts (BeBright), Rianne de Heer, Warnyta Minnaard (Nederlands Kanker Collectief)

# 07.

## HOE WE TOT KEUZES KOMEN

# Achterliggende keuzes

Het versnellingsteam heeft allereerst het probleem bij het doel in kaart gebracht. Vervolgens zijn oorzaken en sub-oorzaken daarvan benoemd. Zie hiervoor de probleemboom (pagina 6).

Het versnellingsteam gaat in 2024 met de volgende twee oorzaken aan de slag:

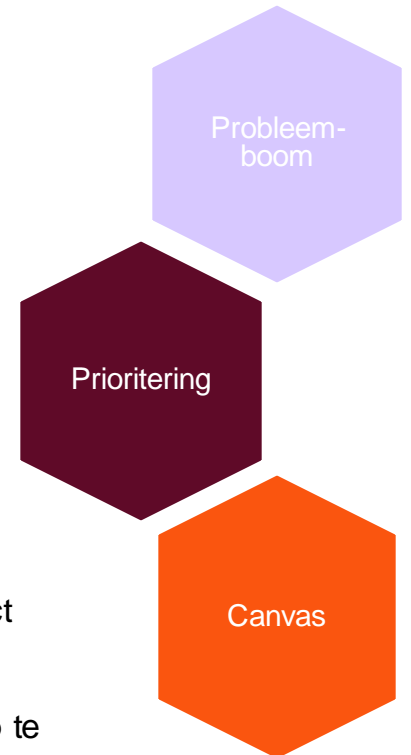
1. De bereidheid om maatregelen te nemen tegen het gebruik van tabaksproducten en e-sigaretten is afhankelijk van het politieke gedachtegoed van regeringspartijen
2. Het gebruik van tabaksproducten en e-sigaretten wordt door een deel van het publiek en politiek gezien als leefstijl i.p.v. een verslaving en de schadelijkheid ervan is onbekend bij of wordt onderschat door beginnende rokers en betrokken beslissers

Activiteiten gericht op het wegnemen van deze twee oorzaken hebben een grote impact en op deze twee oorzaken biedt de inzet van het collectief een grote meerwaarde.

Per oorzaak is een canvas met activiteiten gemaakt, die nodig zijn om het probleem op te lossen.

Ook is in het canvas *output*, *outcome* en *impact* van de activiteiten beschreven. En is er een *subdoel* geformuleerd die antwoord geeft op de oorzaak van het probleem.

Met paars gemarkeerde activiteiten worden gestart in 2024.





**Nederlands  
Kanker  
Collectief**